

מ"ת (ירושלים) 65645-09-19 - מדינת ישראל נ' מאלק אבו דהים

מ"ת (ירושלים) 65645-09-19 - מדינת ישראל נ' מאלק אבו דהים ואח' מחוזי ירושלים

מ"ת (ירושלים) 65645-09-19

מדינת ישראל

נגד

1. מאלק אבו דהים

2. אשרף אבו דהים

3. אבו דהים אבו דהים

4. וחיש אבו דהים

ע"י עו"ד

בית המשפט המחוזי בירושלים

[15.10.2019]

בפני כב' השופט א' דראל

נמיר אדלבי

ע"י עו"ד

החלטה

לפני בקשה להורות על מעצרו של המשיבים, ארבעה בני משפחה, עד לתום ההליכים.

כתב האישום

- נגד המשיבים הוגש כתב האישום המייחס להם עבירות של חטיפה לשם רצח או סחיטה - עבירה לפי סעיף 372 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין), שוד - עבירה לפי סעיף 402(ב') לחוק העונשין; חבלה ופציעה בנסיבות מחמירות - עבירה לפי סעיף 334 לחוק העונשין בנסיבות המפורטות בסעיפים 335(א')(1) ו-(2) לחוק העונשין (ריבוי עבירות) וסחיטה בכוח - עבירה לפי סעיף 427(א') רישא לחוק.

2. תיאור העובדות שבכתב האישום מלמד כי המשיב 4 (להלן: וחיש) הוא אביו של המשיב 1 (להלן: מאלק) ודודם של המשיבים 2 ו-3 (להלן: אשרף ועלאא [יצוין ששמו של המשיב 3 הוא אבו דהים אך כינויו עלאא]). עוד מתואר במבוא לכתב האישום, כרקע לאירועים שיפורטו להלן, כי וחיש מחזיק מספר עסקים ובהם חנות תכשיטים ומוצרי זהב באלעזריה. בין המתלון לבין משפחתו של וחיש התעורר סכסוך על רק טענות של וחיש ובני משפחתו כי היה שותף במרמה לקניית זהב שנעשתה כלפיהם. פנייה שנעשתה מטעם משפחתם של המשיבים אל המתלון בדרישה כי ישיב להם סכום של 200,000 ₪ לא נענתה וכך גם מאמצים שנעשו בדרכים של גישור ובוררות באמצעות גורמים שונים לא הועילו, שכן המתלון טען שאין לו ולא הייתה לו מעורבות או קשר למעשה המרמה.

3. לטענת המבקשת במועד שאינו ידוע לה קשרו המשיבים בינם לבין עצמם ועם אחרים שזהותם אינה ידועה (להלן: האחרים), קשר לחטוף את המתלון על מנת לסחוט או ליטול ממנו בכוח את הכספים שסברו כי הוא חייב להם.

4. ביום 5.9.19 בשעה 20:30 המתלון נסע מצור באהר לכיוון טיילת ארמון הנציב. באותו זמן נסעו לכיוונו של המתלון מאלק, אשרף ועלאא ביחד עם מספר אנשים נוספים בארבעה כלי רכב. כאשר המתלון הגיע לרחוב "אל פארוק" חסם אשרף באמצעות רכבו את נתיב נסיעתו של המתלון יחד עם רכב נוסף.

5. כתב האישום מתאר כי אשרף יצא מרכבו, פתח את דלת הנהג ברכבו של המתלון והלם באמצעות פטיש בכתפו השמאלית של המתלון וגרם לו לפריקת כתף. בשלב זה יצאו מאלק ועלאא חמושים באלות והחלו להכות אף הם את המתלון בעוד הוא ברכב. מאלק ניפץ באמצעות אלה את זגוגית השמשה האחורית של רכב המתלון. כאשר המתלון ניסה להימלט מתוך הרכב ופתח את הדלת, משכו אותו שניים מהאחרים והפילו אותו לקרקע. באותו שלב מאלק ואשרף הכו אותו באלות ואילו עלאא הלם בו עם הפטיש בפניו ובגופו. האחרים, שחלק מהם היו רעולי פנים, הכו גם הם את המתלון [יצוין כי ככל הנראה נפלה טעות ואשרף הוא זה שאחז בפטיש לאורך כל חלק זה של האירוע].

6. לאחר כחצי דקה, המתלון נגרר על ידי שניים מהאחרים והוכנס אל המושב האחורי של אחד מהרכבים שבצדו האחד יושב אשרף ובצדו השני אחד מהאחרים. המתלון הוסע ברכב, שבו נהג מאלק, עד לאל עיזריה. במהלך הנסיעה, בקרבת מחסום, המתלון הוצא מתוך הרכב והוכה באגרופים ובבעיטות ואז הוחזר לרכב והוסע כאשר עלאא מוביל את השיירה ואשרף מכסה את עיניו של המתלון ברעלה. המתלון הובא לבניין ששימש לאחסון של בקר וצאן.

7. בעת הגיעם למקום ניגש וחיש למתלון, הרים את רעלת פניו ושאל אותו האם הוא מזהה אותו. המתלון השיב בחיוב ובתגובה אמר לו וחיש כי בכוונתו לחטוף את אביו וסבו כפי שחטף אותו, הוא שב וכיסה את עיניו של המתלון.

8. המתלון הוכנס על ידי אשרף ואדם נוסף מבין האחרים למבנה, נקשר ברגליו ובידיו והוכנס לחדר קירור. הוא שהה שם שלוש שעות כאשר במהלך שהותו שם נכנסו אנשים, היכו אותו ושפכו עליו מים.

9. לאחר שלוש שעות הוא הוצא מתוך תא הקירור, הוכנס לרכב והובא למשרד שנמצא באזור. במשרד נטלו ממנו האחרים בכוח שעון, טבעות, נעליים וסכום של 5,000 ₪.

10. ביום המחרת, 6.9.19, מאלק היכה את המתלון בעודו אזוק, הביא אותו אל עבר מבנה אחר תוך שהוא קושר אותו בידי וברגליו ולאחר שהמתלון נשאל מדוע אינו רוצה להשיב את הכסף והשיב כי אינו חייב דבר, אחד האחרים הכה אותו באמצעות חפץ כהה בכף הרגל ובאזור הצוואר. המתלון איבד את ההכרה.
11. המתלון התעורר מעלפוני ואז החלו מאלק ואשרף לנקוט כלפיו אמצעי אלימות והתעללות בעוד הוא כבול בידי וברגליו, ועיניו מכוסות. מאלק ואשרף דרשו מהמתלון ולהודות במרמה כלפיו משפחתם כדי שיוכלו לתעד את הודאתו. במהלך הדברים הם כיבו סיגריה על ידיו ואחד מהם הניח שקית מסביב לראשו כדי למנוע ממנו אספקת חמצן עד שזה השתנק בכבדות.
12. המתלון שוחרר מן המבנה שבו שהה ביום 8.9.19 לפנות בוקר והובא אל מנגנוני הביטחון המסכל של הרשות הפלסטינית.
- הבקשה למעצר עד תום ההליכים
13. לצד כתב האישום המבקשת הגישה בקשה למעצר עד לתום ההליכים. בבקשה נטען כי בידי המבקשת ראיות לכאורה להוכחת המיוחס למשיבים.
14. ראיות אלה, כפי שאפרט בהרחבה בהמשך, כוללות בעיקר את הודעות המתלון וכן חיזוקים שונים להודעות אלה. החיזוקים כוללים היבטים התומכים באופן כללי בגרסת המתלון ובהם: מידע על תנועת רכבו של המתלון מחברת איתורן המאמת את גרסתו לגבי מסלול הנסיעה; מידע שנלמד מסרטונים שהופקו ממצלמות האבטחה שאף הוא תומך בגרסה לעניין המסלול. לצד ראיות כלליות קיימים חיזוקים פרטניים המתייחסים לחלק מהמשיבים ובהם: הימצאות טביעת האצבע של מאלק ברכב המתלון ללא שניתן לכך הסבר; מחקרי תקשורת שלימדו על איכון של מכשירי הטלפון במקומות שבהם התרחשו האירועים לפי גרסת המתלון; שיוך הרכבים שהיו מעורבים בתחילת האירועים ונסעו בשיירה למשיבים השונים; מחקרי תקשורת שלימדו על ריבוי שיחות בין מי מהמעורבים, והפרכת גרסאות מי מהמשיבים.
15. המבקשת רואה במעשים ככאלה המלמדים על מסוכנות וזאת מכוח החזקה שבחוק סדר הדין הפלילי [סמכויות אכיפה - מעצרים], התשנ"ו-1996. באשר למאלק המבקשת מזכירה כי הורשע ביום 12.12.17 בעבירות של הסתה לאלימות וטרור. עמדת המבקשת שיש להורות על המעצר של כל המשיבים עד לתום ההליכים.
16. בא כוח המשיבים לא חלק על כך שהודעות המתלון מבססות ראיות לכאורה, כנדרש על פי פסיקת בית המשפט העליון אלא שלטענתו ראיות אלה הן בעוצמה נמוכה. טיעונו נחלק למספר רבדים ובהם הקשיים בגרסאות המתלון והחשש מהגזמה ומרצון לפגוע במשיבים; קשיים שנלמדו משיוך הרכבים למשיבים, אי זיהוי של אחד מהם במסדר זיהוי וזיהוי שגוי של אחר, חוסר עקביות במחקרי התקשורת וטענות נוספות.

17. שני הצדדים חילקו את טענותיהם באשר לראיות תוך התייחסות נפרדת לכל אחד מהמשיבים ובחינת הראיות לגביו וכך נעשה גם אנו, וזאת לאחר שנביט על הראיות במבט-על.
הראיות לכאורה - מבט על
18. כפי שצינתי לעיל כתב האישום נשען על הודעותיו של המתלון, המתאר את האירועים השונים, את מסלול הנסיעה, את הגעתו למחסום ומה שהתרחש שם ואת ההמשך בחדר הקירור. המתלון נתן חמש הודעות (שתיים מהן ביום 9.9.19; אחת ביום 15.9.19, אחת ביום 16.9.19 ועוד אחת ביום 18.9.19 - ההודעות תיקרנה בהתאמה: ההודעה הראשונה, ההודעה השנייה, ההודעה השלישית, ההודעה הרביעית וההודעה החמישית).
19. חיזוק לתיאור העובדתי שהמתלון נתן היה מסלול הנסיעה כפי שנלמד מתוך מכשיר האיתורן שהיה מותקן ברכב השברולט של המתלון. תיאור המסלול תואם את מסלול הנסיעה שהמתלון תאר בגרסתו, כפי שפורט בכתב האישום. חיזוק נוסף הוא תיעוד מתוך מצלמות אבטחה שבהם צולמו הרכבים השונים: רכב המזדה, שבו לפי הנטען נהג אשרף, רכב הטויוטה שהוא בבעלותו של וחי' ורכב המרצדס שהוא בבעלותו של עלאא. רכבים אלה וכן השברולט מתועדים במצלמות בהתאם למסלול המתואר על ידי המתלון ולמעשה גם על כך לא הייתה מחלוקת (הוגשו סרטונים וכן מזכר על הצפייה בהם שקיים בתיק החקירה). תיאור הפגיעות אף נתמך בתיעוד הרפואי שבתיק החקירה (ר' גיליון שחרור מבית החולים שערי צדק מיום 9.9.19).
20. הנה כי-כן, נקודת המוצא לדיון בראיות לכאורה יוצאת אפוא מתוך גרסאות המתלון בהודעותיו, מתוך הנלמד על מסלול הנסיעה ממערכת האיתורן ומתוך הנלמד על המסלול האמור ממצלמות האבטחה, ותיעוד רפואי בדבר קיומן של פגיעות.
21. בהקשר זה יש לציין כי בא כוח המשיבים לא חלק על ראיות אלה ועל כך שניתן ללמוד מתוך גרסת המתלון את הדברים וכן על כך שהרכבים הנזכרים אכן נסעו את מסלול הנסיעה המתואר.
22. טענות בא כוח המשיבים התמקדו בעיקר בשאלה האם יש ראיות מספיקות לקשירת כל אחד מהמשיבים לאירועים ולרכבים. אציין כי לבא כוח המשיבים הייתה טענה מרכזית נוספת שנוגעת למהימנות גרסתו של המתלון, ובטיעונו הוא הפנה להתפתחות בגרסאותיו לאורך החקירות באופן כללי וכן באופן פרטני באשר לגרסתו ביחס למי מהמעורבים. בא כוח המשיבים אף עמד על המניע שעומד ביסוד תלונת המתלון ופרט את גרסת המשיבים באשר למעשה העוקץ שבו המתלון היה מעורב.
ראיות לכאורה - מאלק

23. מאלק הוא בנו של וחי' ובן דודם של אשרף ועלאא. מתוך תיאור הדברים ה"עוקץ" המיוחס למתלון בוצע כלפי מאלק. מכתב האישום נלמד כי המבקשת מייחסת למאלק מעורבות בכל חלקי האירועים: עצירת רכב המתלון, תקיפת המתלון באלה, ניפוץ החלון האחורי של הרכב, הכאתו של המתלון באלה בהמשך, נהיגה ברכב המתלון בשיירה, הוצאת המתלון מהרכב והכאתו והשתתפות באירועי האלימות הנוספים.

24. בעניינו של מאלק המבקשת נסמכת על התיאור שהמתלון נתן לחלקו של מאלק באירוע. גרסת המתלון בהקשר זה הייתה:

"...ניסיתי לצאת מהדלת שליד הנהג ושם תפסו אותי והתחילו להרביץ לי באמצעות מוט ברזל וגם קבלתי בכתף שמאל מכות באמצעות עצם חד וזה היה פטיש. והבחור שנתן לי מכות בפטיש היה אשרף אבו דהים ואותו אני מזהה מהכפר לדעתי הוא בן ארבעים. בשלב זה אני נפלתי לרצפה ואז כולם התחילו לתת לי מכות במקלות. זיהיתי בוודאות את מאלק וחי' אבו דהים היה עם מקל אלה מעץ והוא שבר לי את החלון של הרכב שלי האחורי, ואחרי זה נגש אליי והתחיל לתת לי מכות באלה יחד עם כולם..." (הודעה ראשונה ש' 7-11, ההדגשות, אלא אם צוין אחרת הוספו - א.ד.)

25. בתשובה לשאלה מי האנשים שאותם הוא מזהה בוודאות, המתלון השיב:

"כן, האנשים שהיו בשלב הראשון של החטיפה, מאלק וחי' אבו דהים, הוא שבר לי את החלון באחורי באמצעות אלה מעץ וגם התחיל לתת לי מכות אחרי שנפלתי לרצפה באלה..." (ההודעה הראשונה, ש' 13-14).

26. בהמשך ההודעה הראשונה המתלון תיאר כי מי שחקר אותו היו מאלק ואשרף (ההודעה הראשונה, ש' 39). ובהמשך אמר: "הכי הרבה שחקר אותי וגם עינה אותי זה היה מאלק, מאלק פשוט התעלל בי כל הזמן הרביץ לי באלות אפילו היה שובר את האלות מעץ עלי מרוב מכות (הודעה ראשונה, ש' 57-58).

27. לצד עדות המתלון נמצאה טביעת האצבע של מאלק ברכבו של המתלון. ראייה פורנזית זו קושרת את מאלק לרכב המתלון ובהיעדר הסבר להימצאותה לא ניתן אלא להניח כי מאלק הוא שנהג ברכבו של המתלון ולמצער היה במגע עם הרכב. לצד אלה הפנתה המבקשת לאיכונים הנלמדים ממחקרי התקשורת, מהם עולה כי מכשיר הטלפון של מאלק מאוכן במקומות המתאימים לגרסת המתלון.

28. המבקשת נסמכת גם על שקרים שמצאה בגרסתו של מאלק באשר למקום המצאו באותו זמן. כך, המבקשת מפנה לטענתו של מאלק לפיה היה בחתונה בסווארה בשעה 20:00 בעוד שאוכן בג'בל מוכבר, וכן לכך שאביו של מאלק וחי', העיד כי כאשר חזר הביתה ראה אותו ישן, בעוד שכאשר האב תאר את מי שהיה בחתונה - הוא לא הזכיר בין הנוכחים את מאלק.

29. בא כוח המשיבים לא כפר בכך שטביעת האצבע מעוררת קושי וטענתו הייתה מופנית בעיקר להגזמות שהיו בתיאורים שהמתלון נתן לגבי חלקו של מאלק באירועים. הוא הפנה למספר היבטים שבהם הגרסה התפתחה או הייתה לא אמינה, כאשר הטענות מופנות בעיקר להגזמה באשר לטיב המעשים ולא לעצם ההתרחשות. חלק מהטענות היו:
- א. הטענה לכך שמאלק שבר את החלון האחורי ברכב השברולט - בא כוח המשיבים הפנה לכך שלפי דו"ח פעולה של מר יחיאל פחימה, נטען על ידי גורמי הרש"פ שהם אלו ששברו את החלון האחורי והדבר סותר את גרסת המתלון (אציין כי בעניין זה השיבה המבקשת כי מתוך הסרטונים ניתן לראות את החלון שבור עוד בזמן הנסיעה).
- ב. כיבוי הסיגריות על גופו של המתלון - בא כוח המשיבים הפנה לכך שאירוע זה, שמסב כאב חריג, לא נזכר בהודעתו הראשונה של המתלון אלא הופיע בהמשך בעקבות שאלות מדריכות.
- ג. הנשק - המתלון לא הזכיר מיוזמתו שימוש בנשק. בהמשך באחת מההודעות הזכיר אקדח, ובהודעה האחרונה - האקדח הפך לרובה M-16.
30. ניתוח הראיות הנוגעות למאלק מלמד כי הראיות לכאורה הן בעוצמה מספיקה. אף שאני נכון להניח כי קיימות טענות ראיות באשר לתיאור המעשים ולהגזמה מסוימת בהם הרי שבעניינו של מאלק נתמכת גרסת המתלון, לא רק בחיזוקים הכלליים (האיתוראן וסרטוני האבטחה) גם בראיה פורנזית אובייקטיבית - טביעת האצבע של מאלק ברכב. ראיה כזו ממקמת את מאלק ברכב ובהיעדר הסבר אחר קושרת בינו לבין ההתרחשויות.
31. יצוין כי בהודעתו של מאלק הוא שלל כל מגע עם הרכב (הודעה מיום 22.9.19, ש' 23-26) וטען כי אינו מכיר את הרכב ולכן טביעות האצבע אינן יכולות להימצא בו (ש' 42). אשר לטענות השוללות את גרסת המתלון לפיה מאלק הוא ששבר את החלון הרי שצפייה חוזרת בתמונות אכן תומכת בטענת המבקשת כי כבר בעת שהרכב צולם במצלמות האבטחה בדרך, החלון נראה שבור ועל-כן אין במזכר שבו מועלית הטענה של גורמי הרשות כי הם שברו את החלון כדי לשנות את המסקנה לעניין עוצמת הראיות.
32. כפי שבא כוח המשיבים ציין יתכן והמתלון האדיר במידה כזו או אחרת את המעשים שייחס למאלק ואולם מקומן של טענות אלה בניהול ההליך ולא בשלב הראיות לכאורה. לצורך השלב הנוכחי הונחו ראיות מספיקות ומעבר לכך.
33. על יסוד כל האמור מצאתי כי קיימות ראיות לכאורה בעוצמה מספקת בכל הנוגע לחלקו של מאלק באירועים המתוארים בכתב האישום ראיות לכאורה - אשרף
34. בכתב האישום נטען כי אשרף חסם באמצעות רכבו את רכב המתלון, יצא והלם בו עם פטיש בכתף השמאלית, בהמשך היה זה שישב ליד המתלון ברכב, קשר אותו והכניס אותו לחדר הקירור. לאשרף מיוחסת גם מעורבות באירועי האלימות המאוחרים יותר.
35. הראיות שעליהן נסמכת הבקשה בכל הנוגע לאשרף הן כאמור עדות המתלון. בעניינו של אשרף אמר המתלון את הדברים הבאים:
- "... הבחור שנתן לי מכות בפטיש זה היה אשרף אבו דהים ואותו אני מזהה מהכפר לדעתי הוא בן ארבעים..." (ההודעה הראשונה ש' 8-9).
- כן, האנשים שהיו בשלב הראשון של החטיפה, מאלק וחיש אבו דהים הוא שבר לי את החלון האחורי באמצעות אלה מעץ וגם התחיל לתת לי מכות אחרי שנפלתי לרצפה. אשרף אבו דהים אני לא יודע מה שם אביו אבל אני יכול להגיד לך בהמשך, הוא זה ששבר לי את הכתף באמצעות פטיש שהיה לו..." (ההודעה הראשונה, ש' 14-15).
36. המתלון זיהה את מאלק ואת אשרף כמי שחקרו אותו (ש' 39). בתשובה לשאלה איך הוא מכיר את אשרף הוא השיב כי אשרף ישב ידו ברכב הטיוטה, וכי הבחור שהיה מקדימה צעק לו שיתרחק כדי שלא ירגישו שהם חוטפים אותו. בהתייחסו לאשרף הוא הוסיף "הוא נתן לי הרבה מכות גם ברכב וגם כאשר הגענו לבית (הודעה ראשונה, ש' 87-89).
37. יצוין כי מתוך התמליל של החקירה (עמ' 13 ש' 5) עלה כי הפנייה של האחר אל אשרף בבקשה להתרחק מהמתלון הייתה תוך ציון שמו: "אמר לו אשרף תיזהר, תתרחק ממנו..." אמירה זו מלמדת כי המתלון יכול היה לדעת מכך שמי שיושב לצדו הוא אשרף.
38. יחד עם זאת, כאשר המתלון נשאל מתי הייתה הפעם הראשונה שבה ראה את אשרף הוא השיב כי "הפעם הראשונה הייתה ביום החטיפה" והוא הוסיף כי יוכל לזהותו במסדר זיהוי (ש' 89-92).
39. לאחר שהמתלון לא הצליח לזהות נכונה את אשרף במסדר זיהוי תמונות זיהה אדם אחר הוא נחקר שוב. בעת החקירה, שתועדה בהודעה השלישית המתלון מסר לחוקרים תמונה של אשרף שאותה הוא הוריד מהפייסבוק (הודעה שלישית ש' 13).

40. לצד עדות המתלונן נקשר רכב המזדה שנראה בסרטוני האבטחה ואין חולק כי נעשה בו שימוש בזמן ההתרחשויות המתוארות בכתב האישום לאשרף. רכב המזדה כלל כתובית צהובה על לוחית הרישוי, המעידה על כך שהוא רכב שכור. הרכב אכן נשכר על ידי אשרף ואדם נוסף - עאסי מחמד ומעדותו של האחרון (הודעה מיום 23.9.19, ש' 26-27 וכן ר' הודעת אמין אמריח מיום 18.9.19) נלמד כי מי שעשה שימוש ברכב היה אשרף. עניין זה לא היה במחלוקת גם מצד אשרף (ר' הודעתו מיום 18.9.19, ש' 66-69). רכב זה הוחזר לחברת ההשכרה לאחר האירוע.

41. המבקשת מוצאת חיזוק נוסף לגרסת המתלונן ולשיוך הרכב לאשרף בשקרים של אשרף. היא מפנה לגרסתו לפיה פנה בשעה 22:00 לבית המוכתר, אברהים (הודעה מיום 16.9.19, ש' 55-52), שהוא האב של וחיס והסב של המעורבים האחרים כדי לברר מה הבעיה עם וחיס, שעה שבאותו שלב עוד לא היה ידוע כלל על בעיה. בנוסף היה פער בין גרסתו לגרסת אשתו לגבי מקום הימצאו בלילה. אשרף טען שהיה בחתונה, נכח שם 10 דקות, חזר הביתה ונשאר עד שעה 11:30, בעוד שאשתו מסרה שיצא בשעה 04:30 באותו בוקר לעבודתו (הודעה מיום 17.9.19, ש' 19-24). כאשר אשרף עומת עם מידע זה טען שאשתו משקרת (הודעתו מיום 18.9.19, ש' 11-13).

42. את עיקר טענותיו מיקד בא כוח המשיבים בזיהוי השגוי. לדידו חוסר יכולתו של המתלונן לזהות את אשרף מעמיד בספק את גרסתו כי אחד הפוגעים היה אשרף. אשר לרכב, בא כוח המשיבים היה נכון להניח כי מדובר ברכב שהיה בשימוש של אשרף, אך טען כי אין זו ראיה מספיקה שכן ניתן להניח כי כמקובל במגזר הערבי השימוש ברכבים נעשה על ידי בני המשפחה כולם ולכן אין לדעת מי השתמש ברכב באותו זמן. בעניינו של אשרף נטען כי בהיעדרם של מחקרי תקשורת לא ניתן לשייך אותו לאזור שבו התרחשו המעשים וכי אם ניתן משקל למחקרים כאלה יש לתת אותו גם כאשר מדובר בראיה שלילית.

43. בחינת הראיות לכאורה בכל הנוגע לאשרף מעלה כי קיימות ראיות לכאורה ועוצמתן מספקת לצורך השלב הנוכחי אף אם גרסת המתלונן אינה חפה מקשיים וקשיים אלה מביאים למסקנה כי עוצמת הראיות לכאורה אינה מקסימאלית אף אם מספקת. אמנם, המתלונן מסר גרסאות שונות לגבי ההיכרות עם אשרף - הראשונה שהוא מכיר אותו מהכפר והשנייה שפגש בו לראשונה בעת האירוע; המתלונן אף כשל במסדר זיהוי התמונות אך מן הצד האחר, אין להתעלם מכך שהמתלונן הזכיר את אשרף בשמו, ציין את הפנייה לאשרף במהלך הנסיעה, ולצד זאת הראיות לפיהן הרכב בו אשרף השתמש אכן היה בשיירת הרכבים מבלי שניתן הסבר לנוכחותו במקום, למעט הטענה הכללית לשותפות של כולם ברכבים של כולם. בהינתן החיזוקים הכלליים לעדות המתלונן ולמרות הקשיים מצאתי אפוא כי קיימות ראיות לכאורה בעוצמה מספקת גם אם זו אינה מלאה.

ראיות לכאורה - עלאא (אבו דהים)

44. חלקו של עלאא באירועים המתוארים כתב האישום מצומצם ונטען כלפיו כי נטל חלק באירוע החטיפה ובהכאת המתלונן באותו שלב עם עלאא כאשר בהמשך נזכר כי היה בנסיעה אך אין כלפיו טענה למעשה נוסף.

45. גם בעניינו של עלאא כתב האישום נשען על גרסת המתלון, ועל נוכחות רכב המרצדס, שהיה נוכח באירוע ונטען כי היה בבעלותו של עלאא (רכב זה אף מצולם בעמוד הפייסבוק שלו כפי שקיים בתיק החקירה). לצד אלה המבקשת נסמכת גם על איכון של עלאא בחלק מהדרך ולריבוי שיחות שניהל באותו זמן עם וחיט ועם מאלק (10 שיחות ו-18 שיחות).

46. הודעות המתלון התייחסו גם לעלאא. בהודעה הראשונה הוא ציין כי "בחר בשם עלאא אבו דהים שהוא היה נהג המרצדס בצבע זהב הוא נתן לי מכות כמוהם, ועלאא הוא בגילי בן שלושים בערך" (ש' 16-17). אשר להכירות בינו לבין עלאא המתלון ציין כי עלאא הוא חבר של גיסו של אחיו, חליל, וכי הוא מכיר אותו זמן רב, בערך שמונה שנים (ש' 81-83). בתשובה לשאלה האם זיהה את עלאא בוודאות המתלון השיב: "כן אני זיהתי אותו ברכב המרצדס וגם הוא ירד מהרכב" (ש' 84-85). המתלון חזר על התיאור בהודעה החמישית וציין כי מאלק ואלה הצטרפו עם אלות אך לא הצליחו להכות אותו כאשר היה בתוך הרכב אלא רק לאחר שיצא ממנו.

47. בא כוח המשיבים הצביע על כך שהמתלון לא ראה את עלאא אלא הניח שמדובר בו בשל רכב המרצדס בצבע זהב. הוא הפנה לכך שהמתלון מזכיר את הרכב בעת שהוא מתייחס לעלאא מבלי שהוא מזהה אותו באופן עצמאי. בנוסף בא כוח המשיבים הפנה לתמליל החקירה של המתלון (עמ' 12 ש' 15) ששם נמנע מלומר שעלאא הכה אותו. 48. באשר לרכב המרצדס, בא כוח המשיבים טען כי יש לקבל את גרסת עלאא שמכר את הרכב למשפחתו של דודו, המוכתר (עלאא ציין זאת בהודעה מיום 12.9.19 ש' 44-40 ובהודעה מיום 15.9.19, ש' 25-27). לעמדתו אין סתירה בין גרסה זו לבין גרסת המוכתר לפיה לא קנה את הרכב שכן הרכב נמסר כתשלום על חשבון דירה ומי שרכש אותו הוא אחד הילדים.

49. בעניינו של עלאא מבססת עדות המתלון הנתמכת בכל שאר החיזוקים, וכן בנכחות רכב המרצדס את הראיות לכאורה. בחינה של האופן שבו מזכיר המתלון את עלאא אכן מאשרת כי הוא מזכיר אותו בנשימה אחת עם רכב המרצדס אך לא ניתן ללמוד מתוך הקשר הדברים כי הוא מזהה את האדם כעלאא בגלל רכב המרצדס, כפי שטען בא-כוח המשיבים.

50. אשר לטענת עלאא כי מכר את הרכב, חומר הראיות מלמד כי אברהים אבו דהים נחקר באשר לרכישת רכב המרצדס ושלל כי רכש רכב כלשהו (הודעה מיום 16.9.19, ש' 27-28) אך בהמשך הדברים כאשר נשאל באופן מפורש באשר לרכב המרצדס הסביר כי רביע רכש מעלאא רכב או מישהו אחר מהילדים וכי מדובר במרצדס אך אינו יודע כמה שולם עבור הרכב (ש' 61-63). עם זאת, הדברים אינם מתיישבים בהכרח עם גרסתו של עלאא שהזכיר מכירה לאברהים ולא לאחד מילדיו.

51. גם בעניינו של עלאא המכלול מבסס ראיות לכאורה בעוצמה מספקת. עדות המתלון כפי שתוארה לעיל כוללת זיהוי של עלאא מתוך הכירות קודמת. זיהוי זה אינו נובע מהשימוש ברכב המרצדס גם אם הדברים נאמרים לעתים בנשימה אחת. בנוסף הגרסאות השונות לגבי מכירת רכב המרצדס מעמידות בספק את הטענה כי ניתן לייחס את נוכחותו בשטח לאדם אחר. מכל מקום, לדידי די בעדות המתלון ועמה החיזוקים הכלליים לצורך הקביעה לעניין ראיות לכאורה בכל הנוגע לעלאא.

ראיות לכאורה - וחיש

52. המעשה המיוחס לוחיש בכתב האישום הוא מצומצם יותר וכולל את הגעתו למקום שבו שהה המתלונן, הרמת הרעלה והשמעת דברי האיום: "כמו שהבאתי אותך אני אביא את אבא שלך ואת סבא שלך".
53. דברים אלה נלמדים מתוך עדות המתלונן בהודעה הראשונה:
"שם נעצרו כל הרכבים, שם התחילו לתת לי מכות שוב, אחרי זה כיסו את ראשי ברעלת פנים שחורה ונסעו במשך עשר דקות לקחו אותי לרפת שם שמעתי קולות של פרות וכבשים, ושם זו הפעם הראשונה שאני פוגש את וחיש אבו דהים, וישר שראה אותי וחיש אבו דהים אמר לי שהוא גם יחטוף את אבא שלי ואת סבא, ואחרי זה הכניסו אותי למקרר גדול והיה קר מאוד, ואז שפכו עלי מים קרים ושוב היו נכנסים אלי ונותנים לי מכות..." (ש' 27-33).
54. בהודעה השלישית הוא תאר שוב את המפגש עם וחיש:
"נכון הייתי עם כיסוי ראש, כשהגעתי לרפת, וחיש הוריד לי את הכיסוי מהראש, שאל אותי אתה מכיר אותי? אמרתי לו שכן ואז הוא אמר לי שהוא רוצה לחטוף את סבא שלי ואבא שלי כמו שחטף אותי. אחרי זה החזיר את הרעלה וכיסה את ראשי" (ש' 3-7).
55. המתלונן מזהה את וחיש באופן וודאי מתוך הכירות קודמת ומפרט את הבגדים שלבש. הוא חזר על הגרסה גם בהודעה החמישית (ש' 41-44).
56. המבקשת נסמכת גם על תחקור שנערך לוחיש בזמן החטיפה שבו הציע להשיב את המתלונן בתוך 24 שעות. התחקור (מזכר שערך רס"ר עיסאם טאטור על פגישה ביום 7.9.19) מעלה כי נמסר לוחיש שעליו לבדוק עם המשפחה ועם בנו מאלק, האם הוא יודע על דבר החטיפה, וכי המשטרה מוכנה לאפשר לו להתקשר עם אביו המוכתר, כיוון שהגיע לתחנה ללא טלפון. בתשובה לכך וחיש ענה במקום "תנו לי 24 שעות ואני אדאג להחזיר אותו". לאחר מכן חזר ואמר "אני אדאג להחזיר אותו".
57. העניין האחרון הוא המצאות רכב הטיוטה החדש יותר, שהוא בבעלות וחיש, במהלך הדרך שבה הרכבים נסעו, אף שלא מיוחסת לוחיש הנהיגה בו.
58. לטענת בא כוח המשיבים אין כל ראיה הקושרת בין וחיש למה שהתרחש ולכל היותר ניתן ליחס לו עבירה של אי מניעת פשע באשר לשלבים המאוחרים למועד שבו פגש במתלונן. לוחיש לא ניתן ליחס מעורבות בחטיפה או בתכנון. לצד טענות אלה הסביר בא כוח המשיבים את הרקע למעשים הנטענים ולעוקץ שנעשה בוחישי ובמאלק. בא כוח המשיבים ביקש שלא ליחס משקל לדברים שנאמרו בתחקור שכן הקשרם הכולל אינו מלמד על זיקה בין וחיש לבין החטיפה.
59. בחינת האמור בהודעת המתלונן מעלה כי וחיש פגש במתלונן במהלך האירועים, הוריד מעליו את רעלת הפנים ואיים עליו כי יחטוף את סבו ואת אביו כפי שחטף אותו. התמיכה הניתנת לכך מתוך התחקור מחזקת את הזיקה בין וחיש לבין החטיפה מראשיתה ולא דווקא מהשלב בו פגש במתלונן.
60. על יסוד מסכת עובדתית זו עולה השאלה האם ניתן לראות בוחישי כמבצע בצוותא של העבירות האחרות.
61. אחריותו של מבצע בצוותא למעשה הפלילי מוגדרת בסעיף 29 לחוק העונשין, שקובעי כי:
"א) מבצע עבירה - לרבות מבצעה בצוותא או באמצעות אחר.
ב) המשתתפים בביצוע עבירה תוך עשיית מעשים לביצועה, הם מבצעים בצוותא, ואין נפקה מינה אם כל המעשים נעשו ביחד, או אם נעשו מקצתם בידי אחד ומקצתם בידי אחר..."
62. פסיקת בית המשפט העליון אינה מחייבת כי המבצע בצוותא יטול חלק בעשייה הפיזית של מעשה העבירה, כפי שנקבע בע"פ 2801/95 יעקב קורקין נ' מדינת ישראל, פ"ד (נב) 791 (1998), שאליו הפנה בא-כוח המבקשת: "השתתפות" בביצועה של עבירה אינה מחייבת נטילת חלק ב"עשייה הפיזית" של מעשה העבירה גופו דווקא ויכולה היא לבוא לכלל ביטוי בתכנון הביצוע ובניהול הפעילות שבמסגרתה מתבצעת העבירה. אשר-על-כן, מקום שכמה בני-אדם חוברים יחד לביצועה של עבירה, כאשר לכל אחד מהם "תפקיד" בביצוע - נושא כל אחד מהם באחריות לביצועה כ"מבצע בצוותא", ואין נפקא מנה, מהו אופיו של ה"תפקיד" שאותו הוא ממלא במסגרת ביצועה של העבירה.
- די לעניינה של הרשעה בעבירה כ"מבצע בצוותא", במילוי תפקיד של "מוח" מפקח ומנחה, העומד מאחורי הפעילות העבריינית...

אין המדובר כאן באחריותו של "קושר" מכוח דיני הקשר. המדובר באחריות של חבר לחבורה, שחבריה חברו יחד לביצועה של עבירה תוך חלוקת התפקידים הדרושים לביצוע ביניהם, כאשר המתכנן והמנהל אינו "משדל" או "מסייע" - שאינם נמנים על החוג הפנימי של מבצעי העבירה - אלא, "משתתף בביצוע" ככל "משתתף" אחר, במסגרת התפקיד שהוטל עליו. כל "ממלא תפקיד" בביצועה של עבירה נמנה עם "מבצעה", ואין באופי התפקיד או במיקומו של ממלא התפקיד בעת הביצוע בפועל, כדי להוציאו ממעגל המבצעים..." (שם, עמ' 802).

63. ובמקום אחר:

"כדי שניתן יהיה לראות באדם מבצע בצוותא, די במעשה לביצוע העבירה החורג מהכנ ג דא ואשר מלווה ביסוד הנפשי המתאים.. מעשה זה איננו חייב להיות חיוני להצלחת העבירה, ואף איננו חייב להיות כזה הנמנה עם רכיבי היסוד העובדתי שבעבירה; די בכך שהמעשה משולב בתכנית העבירה, ומהווה השתתפות בביצועה, כמו למשל תכנון העבירה, מתן הנחיות לביצועה או חלוקת התפקידים בין המשתתפים..."

(ע"פ 3/10 רפי אוחנה נ' מדינת ישראל, פסקה 115 (27.12.2012)).

64. בפסיקת בית המשפט העליון נקבעו מספר מבחנים אפשריים לבחינת השאלה האם מדובר במבצע בצוותא. מבחנים אלה פורטו בע"פ 4428/13 שי שיטריט נ' מדינת ישראל, פסקה 38 (30.4.2014) ובהם: מבחן השליטה - המאפיין את המבצע בצוותא כמי ששולט, ביחד עם אחרים, על ביצוע העבירה, ופועל עמם להגשמתה; מבחן הקירבה - בו נבחנת מידת הקרבה של כל אחד מהמשתתפים לביצוע העבירה ועד כמה מהווה המשתתף חלק מהמעגל הפנימי של המשימה העבריינית; המבחן הפונקציונאלי - לפיו המבצע בצוותא הוא מי שנוטל חלק מהותי בביצוע העבירה והמבחן המשולב - שמאזן בין היסוד ההתנהגותי ליסוד הנפשי, ולפיו ככל שהיסוד הנפשי של עושה העבירה גבוה יותר (מבחינת מידת העניין בביצוע העבירה) כך ניתן להסתפק בדרגה נמוכה יותר של העשייה מבחינת היסוד העובדתי ולהיפך.

65. בענייננו וחישי נטל חלק בביצוע העבירה, נכח באחד השלבים של החטיפה ואיים בחטיפת הסב והאב של המתלונן תוך שהפנה לחטיפת המתלונן. נוכחות כזו והשתתפות פעילה תומכת בעמדת המבקשת לפיה יש לראותו כמבצע בצוותא (ר' ע"פ 1632/95 עוזי אזולאי משולם נ' מדינת ישראל, פ"ד מט(5) 534, 554-555 (1996). נוסף על כך רכבו של וחישי אף הוא שירת את החוטפים והתוקפים. מכל מקום, גם אם אניח שקיים ספק בכך שוחישי מבצע בצוותא החל משלב החטיפה, ובכל הנוגע לשלבים שקדמו למפגש בין וחישי לבין המתלונן הרי שמאותו רגע שבו וחישי נפגש עם המתלונן, מאיים עליו ומעשי האלימות נמשכים, וחישי יכול להיראות כמבצע בצוותא.

עילת המעצר וחלופה

66. המבקשת טוענת כי מדובר במסוכנות ברורה הנובעת מהחטיפה והאלימות שבאה בעקבותיה כפי המתלונן. היא סבורה כי נוכח סמיכות מקום המגורים של המתלונן ושל המשיבים לא ניתן לאפשר שחרור שלהם גם לא בפיקוח אלקטרוני.

67. בא כוח המשיבים עמד על כך שעוצמתן החלשה של הראיות מצדיקה בחינת חלופה למעצרם. הוא ציין כי מדובר באנשים נורמטיביים. באשר למאלק, נאמר כי הוא בן 24, עובד עם אביו בחנות, כאשר רשומה לחובתו הרשעה אחת משנת 2017 בגין עבירה של הסתה שבוצעה בפייסבוק בשנת 2015. אשרף, בן 39, אב לחמישה ילדים והוא עובד כחשמלאי. לחובתו רשומה הרשעה ישנה של החזקת סם לצריכה עצמית. עלא בן 29 נשוא ואב לארבעה עובד עם אביו בחניון; וחיש - בן 52 הוא איש עסקים ללא עבר פלילי.
68. בקשתו של בא כוח המשיבים היא לאפשר את שחרורם של כל המשיבים. לחלופין התבקש השחרור של וחיש לאור חלקו השולי באירוע, גילו, והיעדר עבר פלילי.
69. דומה כי אין צורך להרחיב על המסוכנות הנלמדת מתוך המעשה. המדובר בחטיפה ולאחריה התנהגות אלימה ובריונית, שכללה התעללות שקשה להשלים עמה. המעשים בוצעו בחבורה של מאלק, אשרף ועלא, אף אם חלקו של האחרון קטן יותר ותוך מעורבות בדרגה כזו או אחרת של וחיש. אלא שזו תמונה חלקית בלבד שכן במעשי החטיפה והאלימות נטלו חלק גם אחרים, שזהותם אינה ידועה. במצב דברים זה, המסקנה כי קמה עילת המסוכנות וכי היא מתייחסת לכל המשיבים מתבקשת מאליה, וזאת אף מבלי להידרש לעבר הפלילי של מאלק.
70. מכאן לשאלת האפשרות להסתפק בחלופת מעצר. בהינתן כי המדובר בסכסוך הנראה נקודתי, שמקורו מחלוקת כספית עם אדם מוגדר ובכך שלמשיבים, למעט מאלק, אין עבר פלילי (לא נעלמה מעיני הרשעה ישנה שיש לאשרף), וכי הם מנהלים אורח חיים נורמטיבי, איני סבור כי ניתן לשלול את אפשרות השחרור ככל שייקבעו תנאים שיתנו מענה למסוכנות (בין בדרך של מעצר בפיקוח אלקטרוני, פיקוח אנושי, הרחקה או פתרונות אחרים). בעת בחינת האפשרות לשחרור לחלופה תיבחן גם עוצמת הראיות ביחס לכל אחד מהמשיבים כפי שפורטה לעיל.
71. בא כוח המשיבים ביקש, כאמור, לשחרר את המשיבים עד למתן תסקיר ולחלופין לעשות כן רק בעניינו של וחיש. באשר למאלק, אשרף ועלא, החלטתי בתום הדיון כי אין לכך מקום והדיון בעניינם נקבע ליום 4.11.19. באשר לוויס סברתי כי יש לשקול את הדברים ולגבש דעה באשר לאפשרות השחרור עוד בטרם קבלת תסקיר לאחר עיון בחומר הראיות.
72. בהמשך לכך ולאחר שסיימתי את בחינת הראיות ולמדתי יותר מקרוב על חלקו של וחיש במסכת העבריינית, הנלמדת מתוך הדברים שאמר כפי שפורטו לעיל הגעתי לכלל מסקנה כי לא ניתן להורות על שחרורו ממעצר כבר כעת בטרם יונח לפני תסקיר מעצר גם בעניינו - תסקיר שיוכל להאיר את שאלת המסוכנות בצורה מלאה יותר וכן לתת מידע מקיף ומיטבי באשר למפקחים המוצעים. מסקנה זו נובעת מכך שחלקו של וחיש אינו כה מינורי, בין שהוא מבצע בצוותא בכלל ובין שביצע בצוותא חלק מהמעשים. בחינת חלופות ומפקחים מוצעים בעניינו של וחיש מצריכה בחינה קפדנית יותר תוך הסתייעות גם בתסקיר מעצר, ולא ניתן להורות על שחרורו בטרם יתקבל תסקיר.
- סיכום
73. מצאתי כי קיימות ראיות לכאורה, בעוצמה כזו או אחרת, ביחס לכל המשיבים, כפי שפורטה לעיל. כמו-כן מצאתי כי קמה עילת המעצר של מסוכנות.
74. הדיון בחלופת המעצר ביחס לכל המשיבים יתקיים כפי שנקבע ביום 4.11.19 בשעה 11:00. אני מבטל את הדיון שנקבע ליום 20.10.19 בעניינו של וחיש.
75. המזכירות -
- תעביר את ההחלטה לפרקליטות, לעו"ד אדלבי; ולשירות המבחן;
- תבטל את זימונו של המשיב 4, וחיש אבו דהים משב"ס ליום 20.10.19 ותזמנו ליום 4.11.19;
- תבטל את הזמנת התרגום ליום 20.10.19.
- ניתנה היום, ט"ז תשרי תש"פ, 15 אוקטובר 2019, בהעדר הצדדים.